

איבא דאמרי, רב חסדא אמר יש דרוסה לחתול בכל ענין, ואפילו באין לה מצילים מידה. ומתניתין שנקט התנא זאב הוא משום אימרי רברבי שאותם אין החתול דורס. ואילו מתניתא דקתני אין דרוסת החתול דרוסה אלא עד שתינקב, ומדין נקב, **הא מני, בריבי היא**.

דתניא: בריבי אומר: לא אמרו יש דרוסה לחתול אלא במקום שיש מצילין מידיו, אבל במקום שאין מצילין — אין דרוסה.

ורבנן פליגי עליה וקא סברי שאף במקום שאין מצילין יש דרוסה לחתול.

ופרכינן על בריבי: וכי במקום שאין מצילין — אין דרוסה?!

והא החיא תרנגולת דהואי בי רב כהנא, דרהט חתול בתרה, ועל לאידרונא, ואיתחיד דשא באפיה, ומחיה לדשא בסוחופיה, בכף ידיה, ואישתבח עליה המשה קורטי דמא?!

ומשנינן: הצלת עצמה נמי, כהצלת אחרים דמא.

בעא מיניה רב כהנא מרב:

ג-א & **יש דרוסה לחתול, או אין דרוסה לחתול?**

אמר ליה: אף לחולדה, שהיא קטנה מחתול, יש דרוסה, וכל שכן לחתול.

עוד שאלו: **יש דרוסה לחולדה, או אין דרוסה לחולדה?**

אמר ליה: אף לחתול אין דרוסה. וכל שכן לחולדה, הקטנה מחתול, ולקמן יתבאר מאי קאמר.

עוד שאלו: **לחתול ולחולדה — יש להן**

דרוסה או אין להן דרוסה?

אמר ליה: לחתול יש דרוסה, לחולדה אין דרוסה.

ומבארין: **ולא קשיא, הא דאמר ליה אף לחולדה יש דרוסה — בעופות.**

הא דאמר ליה אף לחתול אין דרוסה — באימרי רברבי, בכבשים גדולים, בבהמה דקה.

הא דאמר ליה לחתול יש דרוסה לחולדה אין דרוסה — בגדיים וטלאים, שהם דקים מאד.

בעי רב אשי: שאר עופות טמאין [והיינו, חוץ מהנץ ומן הגז שהם עופות דורסים], האם יש להן דרוסה או אין להן דרוסה?

אמר ליה רב הלל לרב אשי: כי הוינן בי רב כהנא, אמר: שאר עופות טמאין יש להן דרוסה.

ופרכינן: **והאנן תנן "ודרוסת הנץ — בעוף הדק". ומשמע שלשאר עופות טמאים אין דרוסה! ?**

ומשנינן: **דרוסת הנץ — בדכוותיה, שאפילו עופות גדולים כמוהו דורס הנץ, ואינך, שאר עופות טמאים, רק בדזוטרא מינייהו, קטנים מהם בלבד הם דורסים, ולא גדולים כמותם.**

ואיבא דאמרי: דרוסת הנץ אפילו ברברי מיניה, בגדולים מן הנץ, הוא דורס. ואינך, רק - בדכוותיהו, בדומים להם בגודלם.

אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי: אין דרוסה לשועל.

ופרכינן: **איני, והא כי אתא רב דימי, אמר: מעשה ודרם שועל רחל במרחץ של בית**

היני, ובא מעשה לפני חכמים, ואמרו, יש דרוסה?!

אמר רב ספרא: הריא — התול הוה.

איכא דאמרי: אמר רב כהנא משמיה דרב שימי בר אשי: יש דרוסה לשועל.

ופרכינן: איני! והא כי אתא רב דימי, אמר: מעשה ודרס שועל רחל במרחץ של בית היני, ובא מעשה לפני חכמים ואמרו אין דרוסה?!

אמר רב ספרא: החווא, כלב הוה.

אמר רב יוסף: נקטינן — אין דרוסה לכלב.

אמר אביי: נקטינן, אין דרוסה אלא ביד, שהיא הרגל הקדמית. לאפוקי רגל, דלא. שאם דרס ברגל האחורית, אין זה דריסה.

אין דרוסה אלא בצפורן. לאפוקי נשיכת שן, דלא. משום שאין ארס בשיני החיה.

אין דרוסה אלא מדעת. לאפוקי שלא מדעת, דלא. וכגון שנפלה החיה הדורסת מן הגג על הבהמה, וננעץ צפורנה של החיה בבהמה. כיון שנפלה עליה שלא מדעתה, אין היא משליכה בה ארס.

אין דרוסה אלא מחיים. לאפוקי לאחר מיתה, וכגון שנפל הארי על הבהמה לאחר שמת, דלא.

אמרי, הקשו בבית המדרש, השתא, בנפלה החיה על הבהמה שלא מדעת, אמרת לא דרסה. לאחר מיתה, מיבעיא?!

ומשנינן: לא צריכא, דדריס, ופסקוה לדיה. חתכו ידי הבעל חי הדורס לפני ששלף ידו מן הבהמה. ו"מיתה" שאמרו כאן אינה מיתת החיה, אלא מיתת אותו האבר שנחתך. מהו דתימא, מיד בחדי דדריס שדי זיהריה, את ארסו, והרי היא טרפה. קא משמע לן כי רק בחדי דשליף, בשעה שהוא שולף ידו מהבהמה שדרס, רק אז שדי זיהריה, הוא מטיל בה ארסו

אמר רבה בר רב הונא אמר רב: ארי שנכנס לבין השוורים, ונמצא צפורן בגבו של אחד מהן — אין חוששין שמא ארי דרסו.

מאי טעמא?

רוב אריות דורסין, ומיעוטן אין דורסין. וכל הדורס, אין צפרנו נשמטת. וצפורן זאת, הואיל והיא נמצאת כשהיא יושבת לו בגבו, יש לנו לתלות שבכותל נתחכך השור, ונתקעה הצפורן שהיתה נתונה בכותל — בגוף השור.

ופרכינן: אדרבה, רוב שוורים מתחככין, ומיעוטן אין מתחככין, וכל המתחכך, אין צפורן יושבת לו בגבו. וזה, הואיל וצפורן יושבת לו בגבו — אימר ארי דרסו!

ומשנינן: איכא למימר הכי, ואיכא למימר הכי. הילכך - אוקי מילתא אחזקיה שלא נדרס, אלא, הוי ליה ספק דרוסה, ורב לטעמיה, דאמר אין חוששין לספק דרוסה!

אמר אביי: לא אמרן אלא כשנמצאה בגוף השור צפורן.

אבל אם רק ניכר בשור "מקום צפורן", והיינו, שנשאר סימן רישומה של הציפורן -

חוששין.

וצפורן שנמצאה נמו, לא אמרן דחיישינן אלא בצפורן לחה, אבל יבשה — עברה דמשתמטא.

ולחה נמו לא אמרן, אלא כשנמצאה רק חדא. אבל תרתי ותלת, חיישינן. והוא, דקיימא הצפרניים הנעוצות בדרא דסחופיה. כסדר שהן סדורות ביד הארי.

איתמר: רב אמר: אין חוששין לספק דרוסה.

ושמואל אמר: חוששין לספק דרוסה.

ומבאר הגמרא מחלוקתם:

דבולי עלמא סברי, שאם ספק על, האם נכנס הארי בין השוורים, ספק לא על אז — אימא לא על, כיון שהספק הוא אם בכלל נכנס, מעמידים את הבהמות על חזקת כשרות, ותולים שהוא לא נכנס.

ספק על כלבא, שאין לו דרוסה, ספק על שונרא, שיש לו דרוסה — אימא כלבא על, כי מעמידים על חזקת כשרות.⁽⁶¹⁾

ואף אם נכנס הארי, אלא שתיק הארי בשעה שעלה, ואיתוב וישב בינייהו - אימר שלמא שוי. יש אריות שנעשים כ"בני תרבות", ונוהגים בשלום עם בני אדם ובהמות אחרות.

וכן אם הארי קטע רישיה דחד מינייהו, הרי בכך הוא נח מריתחיה, ומעתה אין לחשוש לשאר השוורים.

ואם היה איהו, הארי, קא מעוואי, נוהם,

ואינהו, הבהמות קמקרקרן, בעותי קא מבעותי

אהרדי, גם הארי נבעת מהם, ואין כאן נג-ב דרוסה לכולי עלמא.

כי פליגי, דאיהו קא שתיק, ואינהו קמקרקרן. מר, שמואל, סבר, מעשה של דריסה קא עביד בהו.

ומר, רב, סבר, לא מחמת שדרס קא מקרקרן, אלא רק מחמת בעתותיה הוא דקא עברן.

אמר אמרימר: הלכתא — חוששין לספק דרוסה.

אמר ליה רב אשי לאמימר: האי דרב, דאמר לא חיישינן לספק דרוסה, מאי עבידת לה, ומדוע אין אתה מכריע כמוהו?

אמר ליה: לא שמייע לי! כלומר, לא סבירא לי!

ואי בעית אימא: הדר ביה רב לנבי דשמואל.

דחזא שרקפא, סל מלא עופות, דספק דרוסות הוו, שנכנס הנץ ביניהם, דאתא לקמיה דרב. שדרינהו רב לקמיה דשמואל.

חנקינהו שמואל, ושדנהו בנהרא.

ואי סלקא דעתך לא הדר ביה רב, לישרינהו רב, ואמאי שלחם לשמואל!?

ותמהה הגמרא: אלא מאי אמרת, הדר ביה

61. התוספות במסכת יבמות [לא א] מוכיחים מכאן שבספק טריפה הולכים אחר חזקת